

შავი ზღვის უსაფრთხოების მნიშვნელობის ზრდა-შესაძლებლობა
საქართველოს ნატო-ში ინტეგრაციისთვის

გიორგი მამულაშვილი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის

*მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე საერთაშორისო ურთიერთობების
მაგისტრის აკადემიური ხარისხის*

მისანიჭებლად

სამაგისტრო ნაშრომი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: შოთა უტიაშვილი, მოწვეული მასწავლებელი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2022

განაცხადი

„როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორებისადმი აქამდე გამოუქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან/და დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.“

გიორგი მამულაშვილი

29.06.2022

სარჩევი

აბსტრაქტი	v
Abstract.....	vii
შესავალი	1
მეთოდოლოგია და მეთოდები	3
სამეცნიერო ლიტერატურის მიმოხილვა.....	6
I თავი- რეგიონალური აქტორების ინტერესები და მათი სამხედრო შესაძლებლობები შავ ზღვაზე.....	10
1.1 რუსეთის ფედერაციის ინტერესები შავ ზღვაზე.....	10
1.2 რუსეთის ფედერაციის სამხედრო რესურსი შავ ზღვაზე.....	14
1.3 თურქეთის რესპუბლიკის ინტერესები შავ ზღვაზე	18
1.4 თურქეთის რესპუბლიკის სამხედრო რესურსი.....	22
1.5 რუმინეთის სამხედრო შესაძლებლობები.....	30
1.6 ბულგარეთის სამხედრო შესაძლებლობები	34
1.7 უცხო სახელმწიფოების ჩართულობა	37
II თავი. რუსეთ-უკრაინის დაპირისპირება.....	39
თავი III თურქეთისა და დასავლეთის ქვეყნების ურთიერთობები	48
თავი IV ნატო-საქართველოს ურთიერთობები-ძირითადი მოვლენები	51
4.1 საქართველოს სანაპირო დაცვის შესაძლებლობები და თანამშრომლობა ნატოსთან	56
თავი V ნატო-ს სტრატეგია შავი ზღვის რეგიონის მიმართ	60
შედეგები	66

შედეგების ინტერპრეტაცია/დისკუსია.....	69
დასკვნა.....	74
ბიბლიოგრაფია:.....	76

აბსტრაქტი

ნაშრომში „შავი ზღვის უსაფრთხოების მნიშვნელობის ზრდა-შესაძლებლობა საქართველოს ნატო-ში ინტეგრაციისთვის“ მიმოხილულია შავი ზღვის რეგიონში არსებული უსაფრთხოების გამოწვევები. ბოლო პერიოდში, რეგიონის მიმართ ინტერესი და ჩართულობა ჩრდილოატლანტიკური ხელშეკრულების ორგანიზაციის მხრიდან მნიშვნელოვნადაა გაზრდილი, რაც განპირობებულია განვითარებული მოვლენებით. კერძოდ, რუსეთის ფედერაციის მიერ გადადგმული ნაბიჯებით, რომელიც მიმართულია რეგიონში ძალთა ბალანსის ცვლილებისკენ. იქნება ეს 2014 წელს ყირიმის ნახევარკუნძულის ანექსია, აღმოსავლეთ უკრაინის ტერიტორიაზე კონფლიქტის გააქტიურება, თუ 2022 წლის 24 თებერვალს, მორიგი ფართომასშტაბიანი აგრესიის წამოწყება. ამავდროულად, რეგიონში ალიანსის ჩართულობას ზრდის თურქეთისა და ნატო-ს წევრ სხვა ქვეყნებს შორის, მათ შორის, ამერიკის შეერთებულ შტატებთან გართულებული პოლიტიკური ურთიერთობები.

ნაშრომის პირველ თავში მიმოხილულია შავი ზღვის რეგიონში არსებული აქტორების ინტერესები, ასევე, მათი სამხედრო შესაძლებლობები ზღვაზე. მეორე თავი ვრცლად მიმოხილავს რუსეთ-უკრაინის დაპირისპირებას, გამომწვევ მიზეზებსა და შედეგებს. კვლევის მორიგი თავი ეთმობა თურქეთისა და დასავლეთის ქვეყნების ურთიერთობის მიმოხილვას, რაც აისახება რეგიონის უსაფრთხოების გარემოზე. მომდევნო, მეოთხე თავი კი ნატო-საქართველოს ურთიერთობების ძირითად ასპექტებს, ასევე, ამ თავში ყურადღება გამახვილებულია საქართველოს სანაპირო დაცვის შესაძლებლობებზე და ამ მიმართულებით, ნატო-სთან თანამშრომლობაზე. ხოლო მეხუთე თავი კი მიმოხილავს ნატო-ს სტრატეგიას შავი ზღვის რეგიონის მიმართ, რომელიც ჯერ კიდევ არაა სრულად ფორმირებული.

შავი ზღვის უსაფრთხოების საკითხის შესწავლა იძლევა შესაძლებლობას, პრაგმატულად შეფასდეს რიგი საფრთხეები და ამავდროულად, ეს მიმართულება გამოყენებული იყოს შესაძლებლობის ფანჯარად ქვეყნის ნატო-ში ინტეგრაციის გზაზე.

Abstract

The paper "Increasing the Importance of Black Sea Security for Georgia's NATO Integration" reviews the security challenges in the Black Sea region. Recently, the interest and involvement of the North Atlantic Treaty Organization towards the region has increased significantly, which is due to the developments. In particular, the steps taken by the Russian Federation to change the balance of power in the region. Will it be the annexation of the Crimean peninsula in 2014, the intensification of the conflict on the territory of eastern Ukraine, or on February 24, 2022, the launch of another large-scale aggression. At the same time, the Alliance's involvement in the region is enhanced by the complicated political relations between Turkey and other NATO member states, including the United States.

The first chapter of the paper reviews the interests of actors in the Black Sea region, as well as their military capabilities at sea. The second chapter provides a detailed overview of the Russia-Ukraine conflict, its causes and consequences. The next chapter of the study focuses on the relationship between Turkey and the West, which reflects on the security environment in the region. The next and fourth chapters focus on key aspects of NATO-Georgia relations, as well as on Georgia's coastal protection capabilities and cooperation with NATO in this area. And the fifth chapter reviews NATO strategy towards the Black Sea region, which is not yet fully formed.

The study of the Black Sea security issue provides an opportunity to pragmatically assess a number of threats and at the same time, this direction can be used as a window of opportunity on the country's path to NATO integration.